

Rasspecifik avelsstrategi RAS för **Borderterrier**

Innehåll

BTS avelsrekommendationer	4
Generellt om rasen	5
Historia.....	5
Sverige	6
Rasklubben	7
Population	8
Nulägesbeskrivning.....	8
Populationsstorlek, registreringssiffror.....	8
Genomsnittlig kullstorlek	9
Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar	9
Användning av avelsdjur, generationsintervall, genetisk variation	10
Mål.....	14
Strategier	14
Hälsa	15
Nulägesbeskrivning.....	15
Helhetsituationen i rasen.....	15
Enkäter.....	16
Fokusområden kramper, hud, mage och mun	18
CECS/PGSD (kramper).....	18
Allergier, hud- och magproblem	18
Mun och tandkött.....	19
Mål.....	20
Strategier	20
Mentalitet och bruksegenskaper	21
Nulägesbeskrivning.....	21
Mentalitet och bruksegenskaper	21
Grytprov.....	22
Mentalbeskrivning MH och BPH.....	24
Mål.....	26
Strategier	26
Exteriör	27
Nulägesbeskrivning.....	27

Mål	31
Strategier	31
Sammanfattning	32
Prioritering av viktiga kortsiktiga och långsiktiga mål	32
Plan för fortsatt arbete i klubben	32
Länkar	33
Dokumentet har utarbetats enligt följande:	33
Avelskommitté:.....	33
Referensgrupp:	33
Bilaga 1 SKK utlåtande RAS 3.0 2017	35

BTS avelsrekommendationer

BTS högst prioriterade mål i RAS är att borderterriern fortsatt skall vara mentalt och fysiskt sund samt jaktligt och exteriört fullgod. Samtliga mål och strategier i borderterrierns RAS har syftet att bidra till detta. BTS avelsrekommendationer är en sammanfattning av de RAS-strategier som vänder sig direkt till uppfödare och hanhundsägare, i förekommande fall kompletterade med aktuella rekommendationer enligt styrelsebeslut. Avelsrekommendationerna finns som separat dokument på hemsidan, länk se s 33. Nedan citeras de rekommendationer som gäller när detta RAS lämnas in för fastställande. Fet stil markerar den text som ingår i strategier i RAS 4.0.

BTS rekommendationer är ett komplement till SKKs generella rekommendationer. BTS hanhundsägare och uppfödare måste följa SKKs grundregler och SKKs avelspolicy.

- 1) Kombination:
 - a) **Kombinationen bör ge maximalt 2% COI**
 - b) Föräldrarna till en kombination som givit ärftliga hälsoproblem kan användas vidare var för sig med försiktighet
Grundregel/djurskyddslag: en kombination som givit ärftliga hälsoproblem får inte göras om
- 2) Föräldrar:
 - a) **Avelsdjur bör ges kost som innehåller gluten,**
för att så långt som möjligt identifiera att de inte får hud- eller magproblem eller kramper av sådan kost
 - b) **Avelsdjur bör ha känd genetisk status för SLEM via DNA-test eller härstamning**
BTS avråder inte från avel på carriers eftersom avelsbasen behöver värnas
Grundregel/djurskyddslag: Vid avel på en carrier måste den paras med en känd clear
- 3) Hanhund:
 - a) **En hanhund som har fler avkommor än den aktuella matadorgränsen bör inte användas vidare i avel.**
BTS avelskommitté skickar ett brev till hanhundsägaren när matadorgränsen, f n 80 valpar, har passerats.
 - b) **En hanhund bör vara minst 18 månader gammal vid parning.**
 - c) **En hanhund bör användas till ett begränsat antal kullar innan avkomman utvärderats.** Utvärdering innebär i detta sammanhang att eventuella avvikelser hos valparna noteras. **Avvikelse bör rapporteras från uppfödare till hanhundsägare, och från hanhundsägare till tikägare inför kommande parning.**
- 4) Uppfödare:
 - a) **Uppfödare bör rapportera hälsoproblem till BTS avelskommitté**
 - b) **En uppfödare bör vara väl förtrogen med rasstandarden**
 - c) **En uppfödare bör ha besökt ett provgryt vid träning eller prov**

Generellt om rasen

Historia

Borderterriern uppstod i trakterna där England och Skottland möts. Rasen har funnits som enhetlig typ mycket länge, formad främst av praktiska krav från områdets ekonomi, natur och klimat. Uppgiften var främst att hålla jordbruksmarken fri från räv, men också grävling, utter, kaniner och råttor nämns som jaktbyten.

På den tiden när rasen fick sitt slutliga namn jagade man räv med foxhounds, som jagade i stora flockar, så kallade "packs". I flocken ingick även terrier, som skulle ta över ifall räven tog skydd i gryt. Den skulle då antingen jaga ut räven ur grytet eller ställa den med sitt skällande så att jägaren kunde gräva sig ner till hålan där räven låg.

Borderterriern ersatte ofta foxterriern vid rävjakt med hounds, eftersom den ansågs mer fördragsam med andra hundar än dessa.

Det har nämnts stamtavlor som går ända tillbaka till 1700-talet, men våra möjligheter att se släktband och avgränsning mot andra raser försämras av att vissa namn – Rock, Flint, Gyp m fl – återkommer hos många individer.

Rasen hade från början olika namn efter det jaktlag, "hound pack" de tillhörde eller den ort de bodde i, till exempel Reedwater Terrier eller Liddesdale Terrier. Under sent 1800-tal visades borderterriern på lokala utställningar i klassen Any Variety under namnet Border Terrier, som hundarna benämndes efter jaktlaget Border Foxhounds. De bedömdes i ringen av personer från trakten som kände till rasen, men utan rasstandard.

Rasen erkändes av engelska kennelklubben 1920. Erkännandet föregicks av en omfattande diskussion. Storleken är ett exempel på var åsikterna gick isär. I rasens hemtrakter förordade man en mindre hund som skulle kunna arbeta i trånga stengryt utan alltför stor risk att fastna. Söderut föredrog man i stället en hund som skulle vara mer jämnstor med en kraftig räv.

Rasstandarden är mycket kortfattad och utgår från att läsaren är införstådd med de fysiska krav som ställs på en hund som arbetar med rävjakt i gryt och även ska kunna förflytta sig tillsammans med jaktsällskapet ovan jord.

Inom den korrekta rastypen godkänns ganska stora variationer, "undertyper", som vi kan känna igen i både nytagna och mycket gamla foton, och det kanske pekar på att den ursprungliga avelsbasen kan ha haft ganska stor bredd. Geografisk isolering, dåtidens sätt att göra avelskombinationer och andra faktorer kan dock innebära att rasen trots allt bygger på ett smalt ursprungligt urval. Till exempel orsakade de svåra levnadsförhållandena i Storbritannien under andra världskriget att tre av de fem rena hanhundslinjer som producerat champions gick förlorade. Bland de 32 tikar som identifierats som grundare av rasen är det bara 13 som idag utgör startpunkt för en ren

tiklinje till någon hund som blivit champion i Storbritannien de senaste 20 åren. Det kan finnas arvsanlag kvar i rasen från fler än dessa 2 hanar och 13 tikar i de linjer som inte studerats, dvs de som gått vidare omväxlande mellan hane och tik och de som inte producerat champions i Storbritannien, men den grundande populationen och den del av den som bevarats kan ändå konstateras vara mer begränsad än vi tidigare uppfattat.

Leatty Linkup och Leatty Golden Randy, importerade på 1950-talet och "urhundar" i den svenska populationen.

Många av dagens borderterrier härstammar från dessa. De kan sägas vara representanter för två olika typer.

Sverige

De första borderterrierna importerades till Sverige på 1930-talet, men av de blodslinjerna finns ingenting kvar. Först på 1960-talet kom hundar som haft betydelse för aveln fram tills nu, och redan bland de tidigare hundarna fanns i huvudsak två typer – den ena mer högre och elegant än den andra.

På 1970-talet importerades CH Llanishen Ivanhoe som fått ytterst stort genomslag i rasen och därför räknas som en av våra "founders". Eftersom han nedärvde goda jaktegenskaper såväl som god exteriör så blev han en populär avelshund hos de flesta uppfödarna, oavsett inriktning på aveln, med konsekvensen att den inbördes släktskapen i populationen blev hög.

Även avsiktlig inavel i syfte att renodla egenskaper har förekommit, främst på 1980-talet och tidigare, men även senare.

Flera andra hundar, framför allt importer, har fått stort genomslag i rasen och deras gener är idag spridda över i stort sett hela populationen.

Det har hela tiden funnits olika intresseinriktningar (t ex jakt). Aveln har dock skett och sker tvärs över populationen. Det finns en bred inställning i uppfödarkåren att grytmeriter är en positiv faktor i avelsurvalet.

Borderterrierns popularitet som stötande/kortdrivande hund (eller t ex agility-, viltspår- eller noseworkhund) har inte betytt nämnvärt för avelsurvalet vilket inte heller anses önskvärt med hänvisning till den brittiska rasstandard, som säger att borderterriern är i allt väsentligt en "working terrier". Working terrier skall enligt framstående brittiska rasspecialister översättas till grythund.

Rasklubben

Borderterriersällskapet (BTS) har som mål bl a att väcka intresse för och främja avel av mentalt och fysiskt sunda, jaktligt och exteriört fullgoda rasrena hundar.

BTS bildades 1962 och har f n ca 1500 medlemmar. Styrelsen utser jaktkommitté, avelskommitté samt kontaktpersoner för f n 6 tävlingsformer och 16 geografiska områden.

Medlemstidningen Borderterrierbladet (BTB) utkommer med 4 nummer per år.

Information sprids också via BTS hemsida, där det också finns hänvisningslistor för valpkullar och omplaceringar, BTS Facebook-sida samt ett antal Facebook-grupper för regioner och intresseinriktningar inom BTS.

De regionala kontaktpersonerna ordnar träffar över hela landet, främst vardags- och prova-på-aktiviteter. Jämte BTB är detta en viktig informationskanal för kunskap om rasens egenskaper.

Sedan 2002 hålls en konferens ungefär vartannat år. Den är riktad till alla medlemmar men lockar främst uppfödare och ägare av avelshanar.

Varje år arrangeras Årets Border, en inofficiell klubbställning då engelska borderspecialister bjuds in som domare. Även flera inofficiella regionala utställningar hålls varje år.

Klubben arrangerar även KM i lydriad, rallylydriad, nosework och agility.

Sedan 1980-talet har BTS ett uttalat arbetssätt som 2011 dokumenterades i vår värdegrund. Värdegrunden finns tillgänglig på hemsidan. Kortfattat innebär den att

- BTS arbetssätt är motivationsstyrt
- BTS roll är att
 - Skapa ett klimat med ömsesidig respekt
 - Informera och verka sammanhållande bl a genom Borderterrierbladet och olika träffar
- Rasintresse går före medlemsintresse i de få fall dessa inte sammanfaller

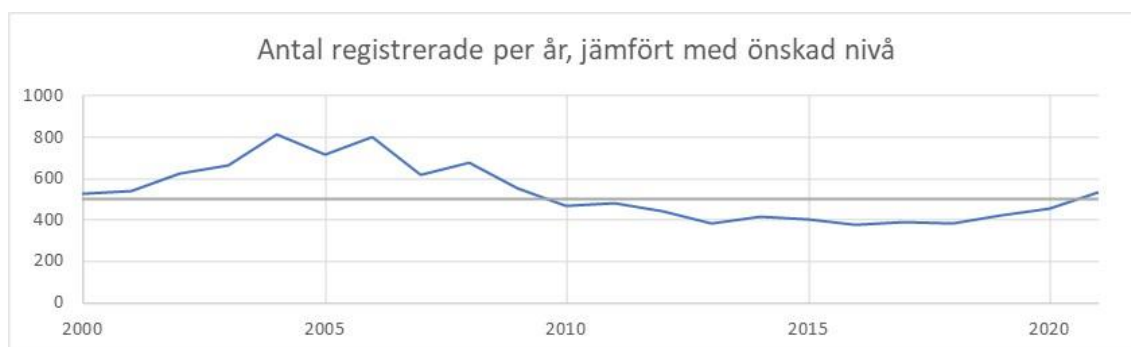
Tvingande regler tillämpas därmed i liten utsträckning och på generös nivå. Avelsrådgivning görs som information kring föreslagna kombinationer, utan redovisning på individnivå av inhämtad hälsoinformation. Den information som förmedlas via t ex rasklubbstidningen BTB når nästan alla uppfödare i rasen: uppfödarna till 108 av de 116 kullar som registrerades 2020 var medlemmar i BTS.

Värdegrundens ledord öppenhet - tillgänglighet – samverkan tillämpas främst därför att de ger ett arbetssätt som har visat sig vara väldigt effektivt. Uppfödarkåren har i stor utsträckning tillämpat de rekommendationer styrelsen givit. Ett exempel på det är ett lågt COI (Coefficient of Inbreeding = inavelsgrad) i avelsstrukturen (SKK/Avelsdata). Avelsrekommendationerna finns samlade i ett dokument som är tillgängligt via hemsidan.

Population

Nulägesbeskrivning

Populationsstorlek, registreringsiffror

Antal reg/år	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt	377	388	381	421	457	532
Importer	5	14	5	8	4	4

(Källa: SKK Avelsdata)

Rasen hade under första hälften av 2000-talet en kraftig ökning i antal registrerade valpar. Som mest registrerades ca 800 valpar årligen i mitten av 2000-talet. Efter en dramatisk minskning åren kring 2010 har registreringarna legat stabilt kring 400. Ökningen 2020 och 2021 är i linje med den generella ökningen av registreringar pga ökad efterfrågan på valpar under covid19-pandemin.

Svängningen i antal registreringar har förmodligen flera orsaker. Under det tidiga 2000-talet vann borderterriern mark tack vare sitt grundmurade rykte som en frisk ras, en lagom stor, trevlig, lättkött hund för aktiva familjer. Det fanns utrymme för ett stort antal nya uppfödare.

BTS mål är en stabil nivå omkring 500 registreringar per år. En mycket stor popularitet, speciellt om den är snabbt växande, innebär en risk att borderterriern hamnar hos ägare och uppfödare som saknar tillräcklig kunskap om rasens behov och egenskaper. En för liten svensk population är inte heller önskvärd, eftersom förutsättningarna för en sund avel minskar ju färre individer rasen har. Kraven stiger på varje kombination med avseende på t ex hälsa, släktskap med den övriga populationen, mentalitet om det finns för få tillgängliga avelsdjur.

Importer utgör drygt 1% av registreringarna.

Uppfödarna har tillsammans med rasklubben ett stort ansvar för att rätt information om rasen sprids.

Genomsnittlig kullstorlek

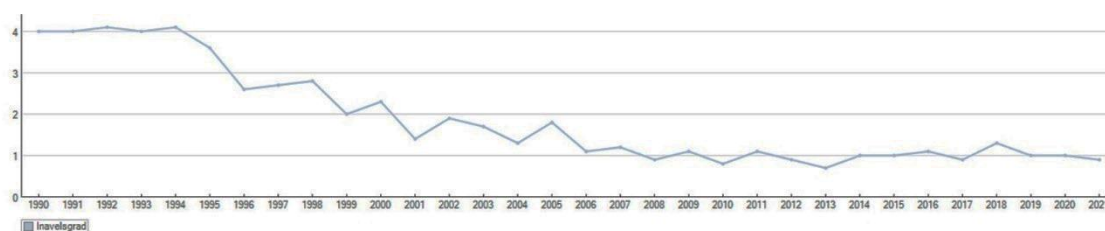
Reproduktionsförmågan är god. Genomsnittlig kullstorlek är över 4 valpar. Det är inte ovanligt att det föds 6-8 valpar i en kull. Vårt intryck är att tikarna föder naturligt och de tar mycket väl hand om sina valpar. Valpdödligheten är låg.

Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar

Genomsnittlig COI sänktes under andra halvan av 1990-talet och ligger sedan mer än ett decennium på en stabil låg nivå.

Enstaka kullar över 6,25 % finns (totalt 4 st under femårsperioden 2016-2020). Cirka 5 kullar/år ligger i intervallet 3.6-6,25 % medan 10 kullar/år ligger i intervallet 2-3.5 %, d v s strax över 15% av avelskombinationerna ligger över 2 %.

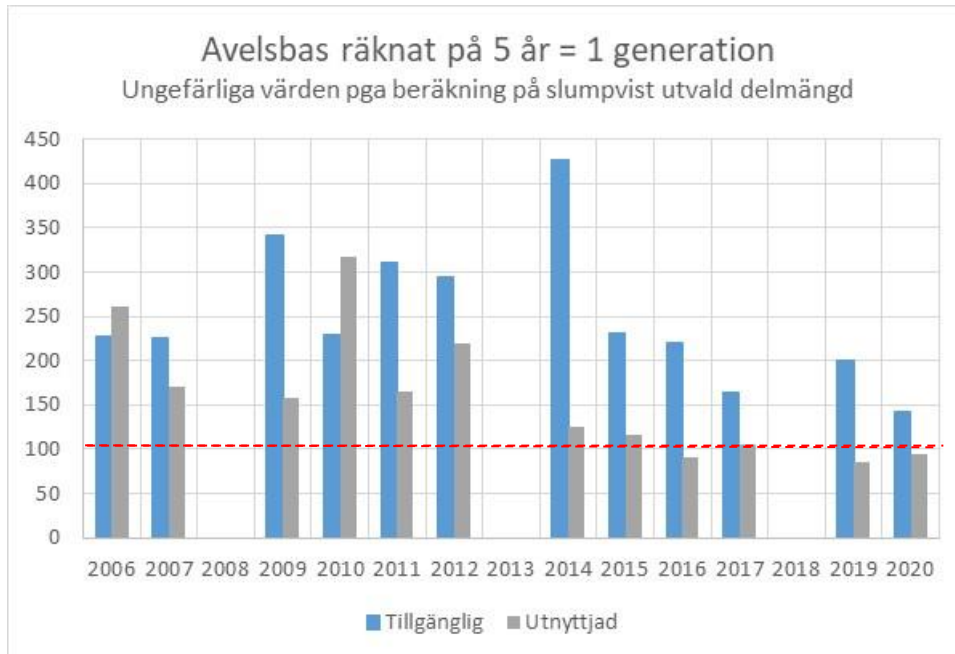
Importer och parningar med utländska hanar ger tillskott till populationen och bidrar till att hålla COI på en låg nivå. Utländska hanar har dock ofta högre genomsnittlig COI än de inhemska, vilket bör observeras även om de inte är nära besläktade med den inhemska populationen.

år	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Genomsnittlig inavelsgrad	1,1 %	0,9 %	1,3 %	1 %	1 %	0,9 %

(Källa: SKK Avelsdata)

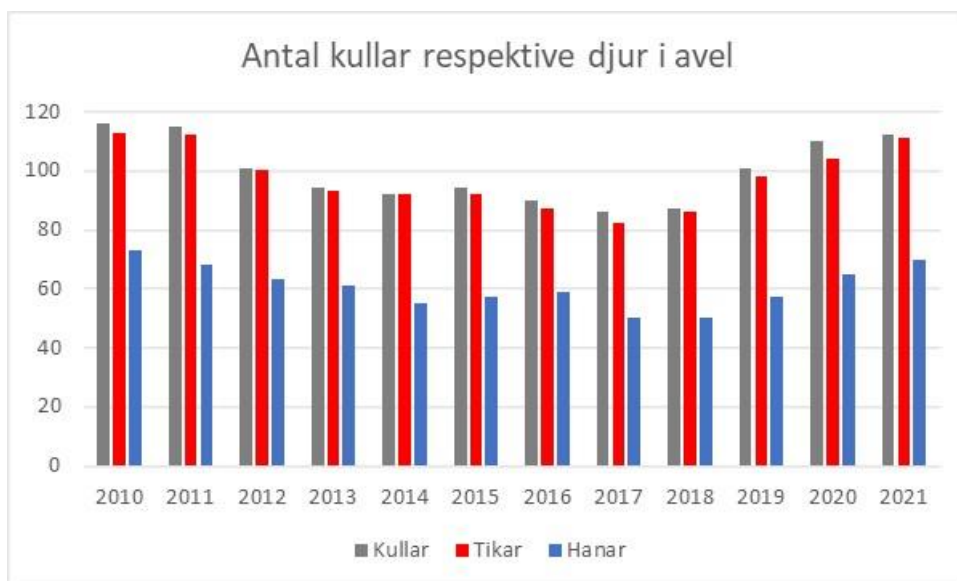
Användning av avelsdjur, generationsintervall, genetisk variation

Tillgänglig respektive utnyttjad avelsbas, femårsintervall från 2002-2006 till 2016-2020 (källa: Lathunden/Rasdata)

Avelsbasen är smalare än önskvärt eller nödvändigt. Den effektiva avelsbasen räknas fram med programmet Lathunden över en femårsperiod. Under perioderna från 2012-2016 till 2016-2020 har utnyttjad effektiv avelsbas legat på eller under den kritiska gränsen 100.

Utnyttjad avelsbas kan ökas genom bred användning av framför allt hanhundar, särskilt om det finns en stor tillgänglig effektiv avelsbas. Under perioden 2011-2020 har 7% av hanhundarna och 18% av tikarna använts i avel (källa: Lathunden). Historiskt har tillgänglig effektiv avelsbas legat på en tillfredsställande nivå, men även den sjunker på sikt då den utnyttjade avelsbasen är liten. Sänkningen av tillgänglig avelsbas bromsas av ett visst inflöde av obesläktade importörer.

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal kullar	90	86	87	101	110	112
Tikar i avel	87	82	86	98	104	111
Hanar i avel	59	50	50	57	65	70

Hanhundar använda i avel 2016-2020				
	2016-2020		Totalt t o m 2020	
	Kullar	Valpar	Kullar	Valpar
genomsnitt	3,1	12,6	4,8	20,0
den mest använda	20	86	23	92

(Källa: SKK Avelsdata)

Dagsläget för hanhund användningen är liksom tidigare tämligen gott, sett till varje individ för sig. Under perioden 2016-2020 hade varje hane i avel i genomsnitt 1,7 kullar ett enskilt år, ungefär 3 kullar under perioden och 5 kullar inkluderat kullar födda före 2016.

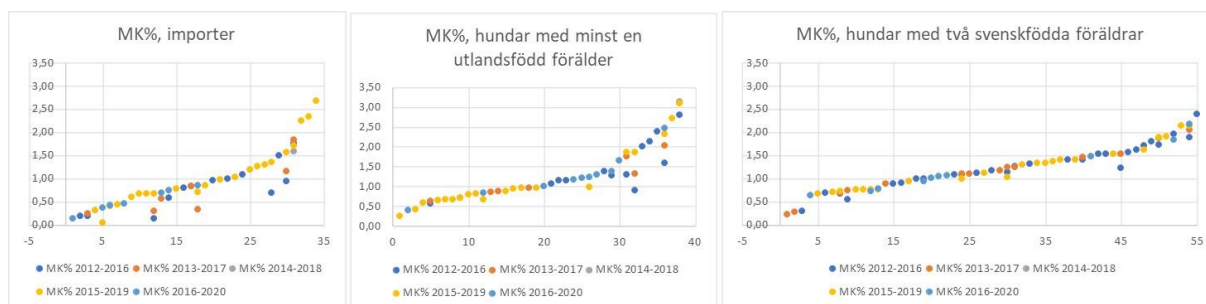
Man ser dock en tendens att vissa hanar och/eller blodslinjer dominerar. Enskilda avelsdjur har nära släktskap med stora delar av populationen och/eller hög egen inavelsgrad (inte minst importer). Vissa hanhundar är fäder till ett stort antal valpar och "matadorer" finns.

Utställningsvinnare och importer används ibland från tidig ålder. Populära hanar (vinnare, importer och hanar med grytmeriter) tillåts att producera flera kullar innan man hunnit utvärdera avkomman. Generationsintervallet har ökat från ca 4 år 1993-2003 till 4.7 år 2011-2020 (Källa: Lathunden/Rasdata). Ett större generationsintervall är positivt därför att det bromsar in förlusten av genetisk variation.

Enskilda hanhundars antal kullar redovisas fn i den årliga utvärdering som görs av BTS avelskommitté. Den publiceras i rasklubbens tidning Borderterrierbladet och på SvTeKs hemsida. Där ingår även "barnbarnslistor" där även det totala antalet avkommor i följande led anges. En nyhet under den senaste femårsperioden är att även hanhundarnas släktskap med populationen, mean kinship (MK %), redovisas.

BTS har valt att räkna ut MK% som en hunds släktskap med en generation i den svenska populationen, dvs % COI i medel med alla borderterrier som registrerats i Sverige under en femårsperiod (källa: Lathunden/Rasdata). Detta skiljer sig från den vetenskapliga definitionen av mean kinship där samtliga levande individer ska inkluderas. Skälen till begränsningen är att BTS saknar information om vilka hundar som avlidit, en generation ger en hanterbar omfattning av beräkningen och släktskap med den senaste generationen ger det värde som är mest relevant för aktuellt avelsurval.

MK% för de hanhundar som haft fler än en kull per år varierar mycket, från nästan noll till 2,5. Genomsnittet ligger strax över 1.

MK% för samtliga analyserade borderterrier, beräknat mot generationen född 2012-2016, 2013-2017, 2015-2019 och/eller 2016-2020. Importer, avkomma till minst en import och avkomma till två svenskfödda hundar visas i separata diagram

Graden av utländskt inslag styr inte MK% helt. Låg MK% förekommer även hos hundar med två svenskfödda föräldrar. Hög MK% förekommer även hos hundar med en importerad förälder.

Beräkningar på fler hundar än de som visas i diagrammen visar att både importörer och svenskfödda hundar kan få en hög MK% när de har många barnbarn i den åldersgrupp som ingår i beräkningen. Övriga släktband gör dock att MK% ger en mer nyanserad bild av släktskapet än antalet barnbarn.

Den genetiska spridningen i hanhundsanvändningen är större ju lägre MK% är för de hanhundar som gått i avel, förutsatt att hanhundarna också har ett lågt släktskap med varandra. MK% för de mest använda hanhundarna har varit ungefär oförändrat under perioden men deras släktskap med varandra har minskat.

Tillgången till potentiella avelshanar är god eftersom färre än 20% av hanhundarna är kastrerade. Förekomsten av felaktiga testikellägen har dock ökat kraftigt de senaste fem åren till 9% och bör hållas under uppsikt. (källa BTS hälsoenkät 2020)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal kullar med minst en grytmeriterad förälder	45	49	42	36	45	51
Antal kullar totalt	90	86	87	101	110	111
Andel med minst en grytmeriterad förälder	50%	57%	48%	36%	41%	46%

Antal kullar där minst en förälder har svensk eller finsk grytmerit (Källa: Hunddata)

Den genetiska variationen upprätthålls bäst om vi även fortsatt kan undvika uppdelning i subpopulationer baserat på skilda intresseområden. Målet att varje borderterrier fysiskt och mentalt skall vara kapabel att användas till grytjakt såväl som utställning och modernt vardagsliv är alltså viktigt både för rastypen och för avelsbasen.

Under perioden 2016-2021 hade mellan en tredjedel och hälften av kullarna minst en grytmeriterad förälder (nordisk grytmerit). Denna nivå borde, om den bibehålls över tid, verka i riktning mot målet om en väl spridd kapacitet för grytjakt.

Mål

- Rasen ska ha en god effektiv population (= genetisk variation)
- Bibehålla en låg genomsnittlig ökning av inavelsgrad (COI), d v s under 2 %
- Det genomsnittliga antalet kullar/hanhund i avel per år skall inte öka under den närmaste femårsperioden
- Generationsintervallet skall närma sig 5 år under den närmaste femårsperioden
- Registreringar ej under 500 st/år
- Aveln ska bedrivas i en sammanhållen population

Strategier

- Fortlöpande informera (t ex vid konferenser och i BTB) om
 - negativa verkningar av bristande genetisk variation (inavel)
 - möjligheter att vid enskilda avelsbeslut påverka den genetiska variationen i rasen (generationsintervall, COI, MK, barnbarn)
- Rekommendera att en kombination bör ge maximalt 2% COI
 - Kommentar till nivån: Fokus på mycket lågt COI kan leda till överanvändning av hanar (t ex importer), vilket vore negativt för den effektiva populationen.
 - Enligt klubbens värdegrund (se ovan) läggs fokus på information och ömsesidig respekt. Valphänvisning ges därför upp till 6.25%
- Publicera COI på födda valpkullar i BTB
- Rekommendera att en hanhund som har fler avkommor än den aktuella matadorgränsen inte bör användas vidare i avel.
- Informera enskild hanhundsägare då avkomman överstiger 80 st
- Publicera aktuella siffror över hanhundsanvändning, kullstorlek och population
- Rekommendera en ålder vid avelsdebut som överstiger 18 månader för hanhund, samt rekommendera begränsning av antalet kullar innan man utvärderat avkomman
- Främja intresset för att äga en borderterrier via att delta i och distribuera informationsfoldern vid jaktmässor och rasmontrar på stora utställningar
- Entusiasmera borderterrierägare genom en årlig inofficiell utställning ("Årets Border") och årliga klubbmästerskap i olika grenar (lydnad, nosework mm)
- Anordna informella träffar lokalt i landet via ett nät av kontaktpersoner
- Anordna konferenser, cirka vartannat år
- Strategier för sammanhållen population: se mentalitet och bruksegenskaper

Hälsa

Nulägesbeskrivning

Helhetsituationen i rasen

Borderterriern har ett grundmurat rykte som en frisk ras som ofta uppnår en ålder av 14-15 år. Detta bekräftas av hälsoenkäter och försäkringsstatistik. Borderterrier omfattas inte av något hälsoprogram hos SKK.

De 20 senaste åren har man uppmärksammat att ett antal individer drabbas av en neurologisk åkomma CECS (Canine Epileptoid Cramping Syndrome), nu helt eller delvis beskriven som PGSD (Paroxysmal Gluten-Sensitive Dyskinesia). Symtomen uppträder ofta först i 3-4 årsåldern eller senare. Idiopatisk epilepsi förekommer också i rasen, men har en annan symtombild och svarar på annan behandling. CECS tycks existera över hela världen. Frekvensen tycks vara låg och stabil. Forskning pågår om den genetiska bakgrunden.

Allergier, hud- och magproblem förekommer i ungefär samma utsträckning som hos genomsnittshunden. Hud- och magproblem är vanligare hos borderterrier med CECS.

Problem med mun och tänder är relativt vanliga. Detta är viktigt att motverka, speciellt med tanke på rasens ursprungliga funktion.

Andra sjukdomar förekommer endast i liten omfattning i rasen. Fortsatt uppmärksamhet rekommenderas kring problem som förekommer, är ovanliga i rasen men som bör hindras från att öka i frekvens, t ex

- problem med rörelseapparaten, t ex diskbråck, spondylos, höftledsdysplasi, armbågsdysplasi, Legg-Perthes, patellaluxation, korsbandsskador
- hormonella störningar, t ex Cushing's, sköldkörtelproblem eller diabetes
- problem med njurar, bukspottkörtel, lever och gallsystem
 - GBM (Gall Bladder Mucocele) adresseras f n internationellt i rasen
- Hjärtproblem, t ex arytm, pulmonalisstenos, aortastenos, klaff- och septumdefekter
- Ögonproblem, katarakter
- Demodikos

Valpar kan drabbas av SLEM, Spongiform LeukoEncephaloMyelopathy, "Shaking Puppy Syndrome". Detta är ett fel i nervernas myelinskidor. SLEM utgör ingen risk vid valpköp, eftersom defekten visar sig långt före leveransålder och drabbade valpar som regel behöver avlivas. Nedärvingen är enkelt recessiv. DNA-test finns sedan 2017, då 10%-15% av de testade hundarna visade sig vara bärare av anlaget. BTS rekommenderar att avelsdjur har känd genetisk status för att dels helt undvika drabbade kullar, dels fasa ut anlaget gradvis utan skadlig inverkan på avelsbasen.

Enkäter

Rasklubben har genomfört hälsoenkäter år 2000, 2010, 2015 och 2020. Enkäterna har riktat sig till ägare av både nu levande och avlidna borderterrier. Den första enkäten omfattade samtliga födelseår. 2010 och 2015 riktades enkäten till hundar födda de senaste 10 åren. 2020, se bilaga 2, sökte vi svar från ägare till hundar som fötts de senaste 20 åren medan det var obligatoriskt att svara om födelseåret.

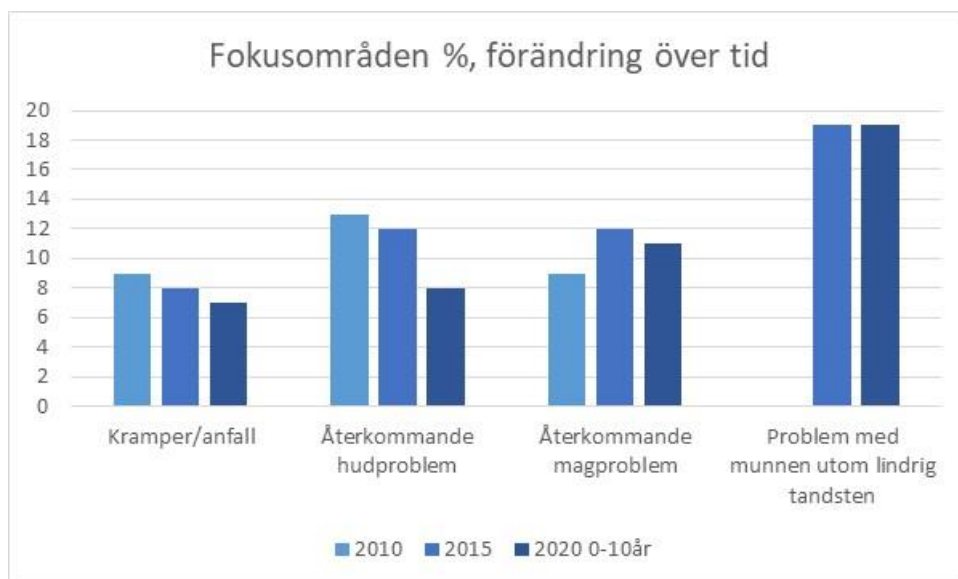
Samtliga enkäter kunde besvaras anonymt vilket ungefär en tredjedel utnyttjade.

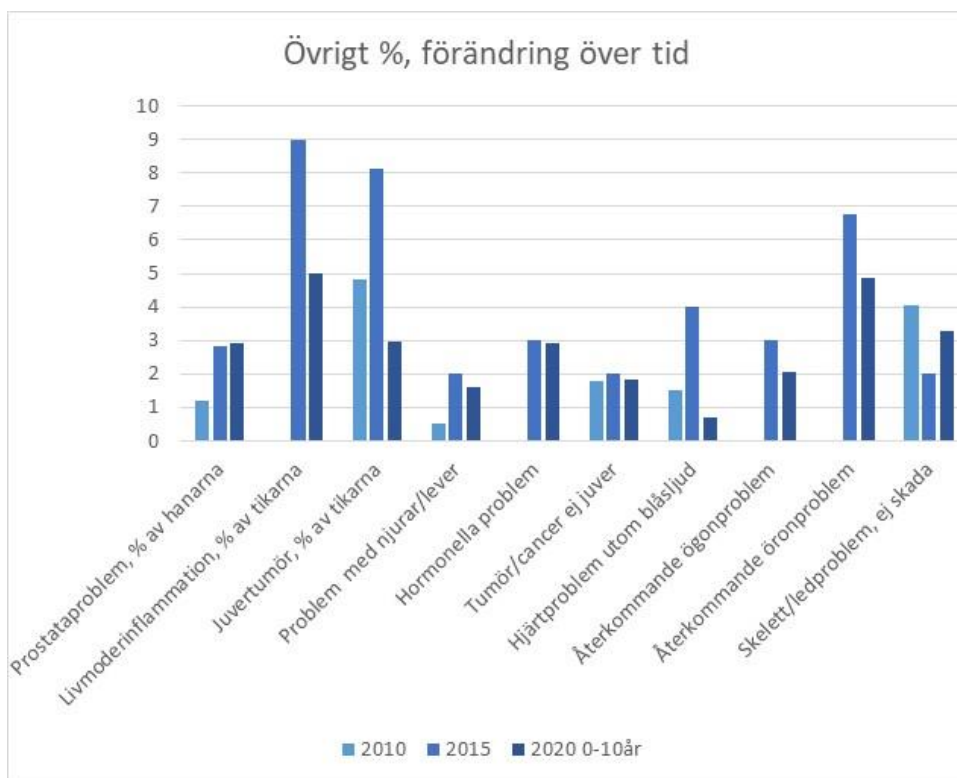
Under 2015 genomfördes också en enkät riktad till ägare av krampande hundar. Agria Breed Profile har bidragit med underlag till RAS 2.0 och 4.0. Kompletterande statistik kring munproblem har inhämtats från en enkät som genomförts av SLU.

Svarsfrekvensen har varierat kraftigt med en stark återhämtning 2020 från lägre nivåer 2010 och 2015. För hundar födda 2000-2010 kom det in ungefär lika många svar 2020 som 2010. Totalt omfattade enkätsvaren 2020 ca 1300 hundar.

I BTS samtliga allmänna hälsoenkäter anges allmäntillståndet som mycket gott hos mer än tre fjärdedelar av alla nu levande hundar födda för upp till 10 år sedan. Övriga rapporterar huvudsakligen gott allmäntillstånd. Dåligt eller mycket dåligt allmäntillstånd anges för endast enstaka hundar.

Hälsoavsnittet RAS-dokumentet fokuserar fr o m revision 3.0 (2017) på kramper, magproblem/klåda och mun/tänder. Dessa områden bedöms fortsatt vara de viktigaste att adressera. Alla kartlagda hälsoproblem har en sjunkande eller stabil frekvens under perioden 2010 – 2020, se grafer nedan.

Källa: BTS hälsoenkäter, urval av hundar födda upp till 10 år innan enkäten besvarades

I enkäten 2020 inkluderades även hundar som var födda för 10-20 år sedan.

Medelåldern var 13 år för de 40% som var i livet, varav mer än 80% angavs vara vid gott eller mycket gott hälsotillstånd.

Hälsoproblemen ökar med stigande ålder vilket blir tydligt med en avgränsning vid 10 års ålder. Bland fokusområdena är det främst återkommande kramper och munproblem som ökar. Bland de övriga problemen är det huvudsakligen ökningen av symtom och/eller diagnos på hormonella störningar, främst Cushing's, som kan vara intressant för aveln. Frekvensen av synproblem (starr, eventuellt katarakt) och problem med ryggraden (diskbråck, spondylos) hos äldre hundar skulle också kunna motivera extra uppmärksamhet.

Fokusområden kramper, hud, mage och mun

CECS/PGSD (kramper)

Det enskilt högst prioriterade problemet är CECS. CECS är ett samlingsnamn för anfall med en speciell karaktär i vaket tillstånd. De första anfällen av CECS kan vara lindriga, t ex tillfälligt ostadiga bakben. Fullt utvecklade kramper inbegriper hela bakkroppen, men hunden är medveten och kontaktbar och behåller normalt kontrollen över urinblåsan. Antiepileptika är överksamma. Dietfoder tycks lindra eller avhjälpa symtomen.

CECS tycks existera över hela världen. Frekvensen tycks vara låg och stabil eller svagt sjunkande. Koncentration till vissa blodslinjer tycks föreligga. Hittills har varken arvsgång eller genetisk bakgrund kunnat fastställas.

CECS tycks i samtliga eller i de flesta fall kunna beskrivas som PGSD (Paroxysmal Gluten-Sensitive Dyskinesia, Lowrie et al 2018), vilket också bekräftar en koppling till hud- och magproblem som orsakas av glutenkänslighet. Glutenfri diet bör dock med tanke på avelsaspekten inte ges förebyggande (*källa SKK / Åke Hedhammar*).

I hälsoenkäten 2020 rapporteras totalt 7 % kramper för hundar under 10 år, vilket är ungefär lika många som 2010 och 2015 men betydligt fler än år 2000. Det finns många tänkbara skäl till enstaka kramper, t ex förgiftning. Återkommande kramper förekom hos 3 % av hundarna under respektive 9% över 10 års ålder. En del av de hundar som har återkommande kramper tycks ha epilepsi.

2015 genomfördes en enkät som riktades till ägare av krampande hundar av samtliga födelseår. Svar kom in från 53 individer. Den riktade enkäten bekräftade att

- debutåldern är mycket utspridd, men de flesta har debuterat före 6 års ålder
- det vanligaste är kortvariga anfall (< 5 minuter) med långa mellanrum (< 5 gånger / år)
- det finns stort utrymme för förbättring vad gäller andelen hundar med CECS som får korrekt diagnos och behandling

Allergier, hud- och magproblem

Förekomsten av allergier är minst 4%, troligen tydligt högre. I hälsoenkäten 2020 rapporteras för hundar upp till 10 års ålder

- 8% återkommande hudproblem
 - Sänkning med en tredjedel från nivån 2010 och 2015
 - Hälften av dessa rapporteras bero på allergi
- 11% återkommande magproblem
 - Samma nivå som 2010 och 2015
 - Enstaka fall rapporteras bero på allergi

Återkommande problem med infektioner i huden (2%), inflammation i mage/tarm (stor del av de 11%), och besvär med ögon (2%) eller öron (5%) skulle i viss utsträckning också kunna orsakas av allergi.

Allergier har sin orsak i brister i immunförsvaret, vilket nedärvs, och det finns anledning att se upp när man väljer avelsdjur (både hanar och tikar). Frekvensen av de här problemen tycks ligga ungefär på samma nivå som hos hundar i allmänhet. Det finns dock både anledning och möjlighet att arbeta för en minskning eftersom borderterriern är så frisk i övrigt.

Hud- och magproblem är vanligare hos borderterrier med CECS och vice versa. Hud- och magproblem debuterar ofta i lägre ålder än CECS, och kan därför i viss mån användas som riskindikator förutsatt att hunden utfodras med kost som innehåller gluten.

Mun och tandkött

I hälsoenkäten 2020 rapporteras 20% av alla hundar upp till 10 års ålder ha något problem med munnen utöver lindrig tandsten. 14% har mist tänder eller kvarstående problem. Hos hundar över 10 års ålder har nästan 50% något problem utöver lindrig tandsten medan över 40% har mist tänder eller kvarstående problem.

Rapporteringen av lindrig tandsten har ökat kraftigt jämfört med tidigare hälsoenkäter. Medvetenheten om munhälsa har ökat kraftigt de senaste åren vilket kan påverka svarsfrekvensen. God munhygien är extra viktigt hos borderterrier som ska ha både stora tänder och komplett bett i relativt korta käkar.

En enkät genomförd av Karolina Enlund på SLU visar att borderterrier har högre risk att få tandsten och mycket högre risk att förlora tänder än den genomsnittliga hunden.

Munproblem är viktiga att bevaka och i mån av möjlighet minska hos borderterrier eftersom bettet har betydelse för dess funktion som grythund.

Mål

- Att bibehålla borderterrierns goda hälsostatus
- Frekvensen av de hälsoproblem som uppmärksammas skall ej öka under den närmaste femårsperioden

Strategier

- Kartlägga och följa utvecklingen av hälsotillståndet i rasen
- Samla information om existerande hälsoproblem
- Uppmärksamma pågående forskning, t ex kring CECS/PGSD
- Publicera fakta i BTB och vid konferenser om existerande hälsoproblem
- Spara information om sjuka hundar som ägare eller uppfödare rapporterar till BTS avelskommitté
- Stödja uppfödare som söker fakta inför avelsplanering
- Genomföra en ny hälsoenkät under 2025

- Rekommendera att eventuella avvikelser hos avkomma rapporteras från uppfödare till hanhundsägare, och från hanhundsägare till tikägare inför kommande parning.
- Rekommendera uppfödare att rapportera hälsoproblem till BTS avelskommitté
 - Detta stöds av att vi arbetar enligt värdegrunden
- Rekommendera att friska borderterrier, särskilt avelsdjur, utfodras med kost som innehåller gluten
- Rekommendera att avelsdjur har känd genetisk SLEM-status och redovisa känd SLEM status hos föräldradjur

Mentalitet och bruksegenskaper

Nulägesbeskrivning

Mentalitet och bruksegenskaper

Borderterriern är ursprungligen en grythund och används fortfarande som sådan. Rasen har också blivit populär vid jakt på klövvilt, främst som stötande eller kortdrivande hund, samt vid eftersök.

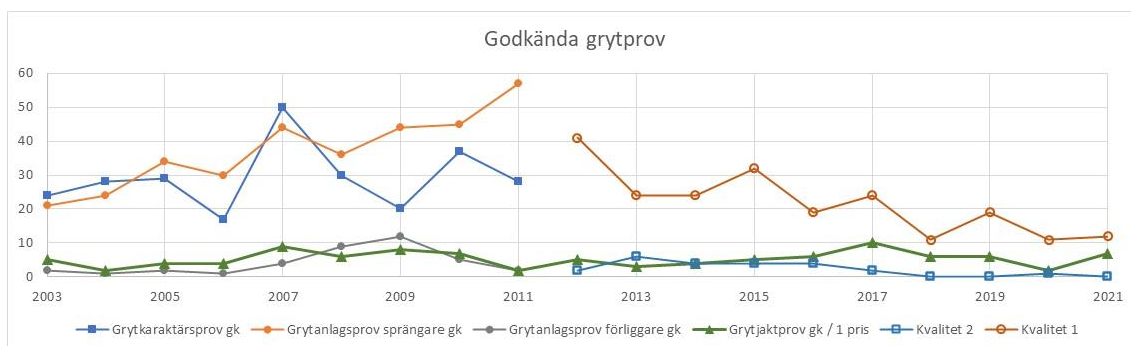
En typisk, väl fungerande grythund är självständig i den meningen att den har stor kapacitet att fundera ut lösningar på egen hand och agera på eget initiativ. Samtidigt är den samarbetsvillig, socialt anpassningsbar och positiv till kontakt med okända miljöer, människor och hundar. Skärpan tas bara fram vid verkligt behov, och hunden har god kontroll över sitt agerande även i starkt upphetsade situationer. Borderterriern har stort behov av mental stimulans men kan koppla av mellan varven. De egenskaper som kännetecknar en klok och effektiv grythund är också mycket lämpliga för en aktiv familjhund i dagens samhälle, där både social kompetens och god hantering av miljömässig stress krävs.

Sammantaget är intrycket en klok, stabil hund med vänligt grundläge som samtidigt har stor jaktlust och förmåga att använda sin skärpa när så krävs. Den har stort behov av mental stimulans men kan koppla av mellan aktiviteterna.

Grytprov

Intresset att starta på grytprov är stort och grytjaktmeriter är väsentligt vid avelsurval hos delar av uppfödarkåren. Tyvärr har möjligheten att starta på anlagsprov minskat eftersom det finns så få grytanläggningar med levande grävling. Från 2020 har det varit möjligt att starta på grytjaktprov utan anlagsprov.

Många borderterrier testas i gryt om man ser siffrorna med hänsyn till de praktiska utmaningarna med tillgång till träning och prov samt att ett pris kvalitet 1 innebär att individen aldrig mer testas i svenskt provgryt. I hälsoenkäten 2020 för hundar födda efter år 2000 uppgav 12% att hunden användes till grytprov och 4% att den användes till praktisk grytjakt. Det totala antalet godkända grytprov per år jämfört med antalet registreringar har en sjunkande trend från ca 12% i början av 2000-talet till ca 6% idag.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Grytjaktprov gk / 1 pris	5	3	4	5	6	10	6	6	2	7
Grytanlagsprov kvalitet 2	2	6	4	4	4	2	0	0	1	0
Grytanlagsprov kvalitet 1	41	24	24	32	19	24	11	19	11	12

Antal godkända grytprov. En större regeländring genomfördes 2012 (Källa: Hunddata)

Antalet godkända grytprov jämfört med antalet registreringar två år tidigare (Källa: Hunddata, Avelsdata)

Rasklubbens mål är att samtliga borderterrier ska ha förutsättningar att utveckla en kapacitet för grytjakt om ägaren så önskar. Detta motiveras av

- Rasklubbens syfte och borderterrierns traditionella användningsområde som grytjakthund
- Möjligheten att bedriva avel i en sammanhållen population, kopplat till genetisk variation och hälsa
- Flera av de egenskaper som krävs vid grytjakt, utöver jaktlust och rovdjursskärpa, är
 - viktiga för den mentala rastypen
 - väsentliga för vardagslivet i ett modernt samhälle
 - inte lika tydligt identifierbara i t ex BPH som vid ett grytprov.

Exempel:

- "På- och avknapp" – aktiv respektive avslappnad beroende av situationen
- Förmåga att ta väl avvägda beslut även under stress

- inte lika tydligt identifierbara i t ex BPH som i en grytjaktssituation.

Exempel

som vid grytprov:

- "På- och avknapp" – aktiv respektive avslappnad beroende av situationen
- Förmåga att ta väl avvägda beslut även under stress

dessutom:

- Mental uthållighet
- Låta sig hanteras av andra medlemmar i jaktlaget
- Gå bra ihop med andra socialt väl fungerande hundar

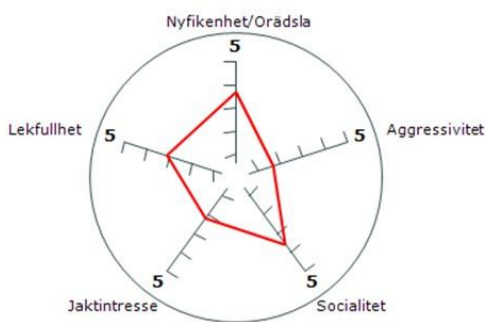
Mentalbeskrivning MH och BPH

813 borderterrier har hittills mentalbeskrivits, 472 med MH och 341 med BPH.

Förra RAS målet att BPH beskriva 200 hundar är uppfyllt och klubben har fått en analys av SKK. Analysen ger en detaljerad kommentar och förklaring till resultaten. Den ligger på BTS hemsida, se länk s 33.

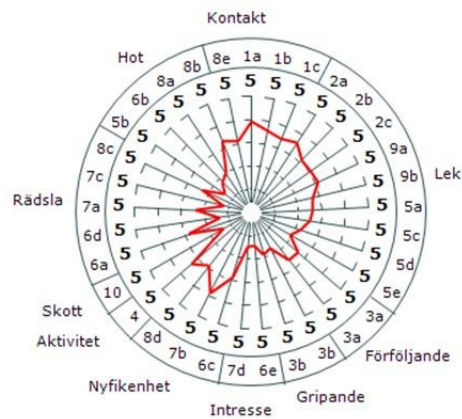
MH (Mentalbeskrivning Hund)

Egenskapsvärden

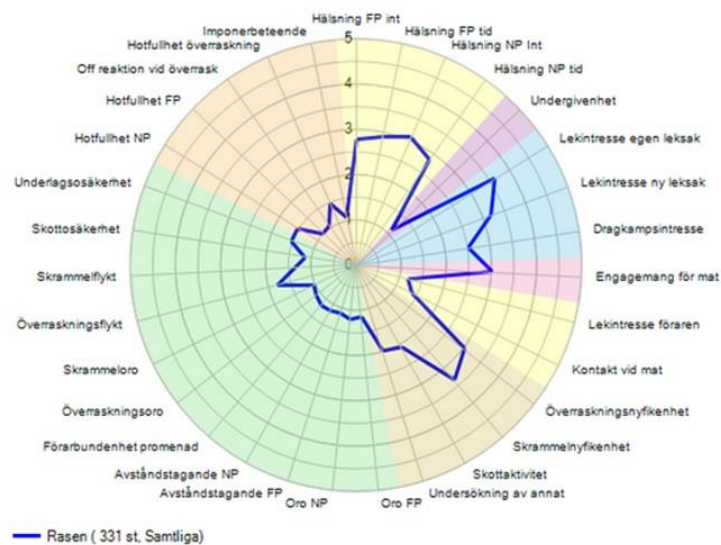
— Medelvärde (ras, 215 st, 12-18 månader)

Faktiska värden

— Medelvärde (ras, 215 st, 12-18 månader)

BPH (Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund)

— Rasen (331 st, Samtliga)

(Källa: SKK Avelsdata)

BPH analysen visar en trygg, förhållandevis nyfiken hund med positiv attityd. I analysen ses inga oroväckande kopplingar mellan olika beteendegrupper. (Hälsning, Undergivenhet, Lekintresse, Matengagemang, Förarkontakt, Nyfikenhet, Rädsla/osäkerhet, Hot/aggressivitet)

Alla hundar som startat har genomfört testet, fem hundar anmälda utan skott, men ingen har avstått skott under testet.

Av MH-hundarna har en del visat skottberördhet vid provet och några är ej godkända på momentet.

Hälsoenkät 2020 visar nedgående skottträdsla, också andra rädslor verkar gått ner.

Övrigt

I hälsoenkäten 2020 rapporteras problem med hundilska på samma nivå som tidigare enkäter.

Rasstandardens avsnitt om bakgrund/ändamål, borttaget 2020, säger att borderterriern skall vara fördragsam med andra hundar.

Typiskt är att den inte uppträder aggressivt, men inte heller gå undan om den blir provocerad.

Det finns ett stort intresse för att använda eller aktivera sin hund på olika sätt.

De flesta hundar som används till grytjakt, och 20% av samtliga borderterrier, används till jakt ovan jord (*källa: BTS hälsoenkät 2020*). Viltspår är populärt (23%) och många använder borderterriern som eftersökshund (11%).

Många tävlar/tränar agility (13%) och nosework (12%). Ett antal borderterrier tränar/tävlar i lydnad, bruks och/eller rallylydnad. Rasen passar också till vård/assistans/elevhund.

Sammantaget konstaterar vi att en borderterrier passar till arbete av olika slag. Den trivs med en ägare som utnyttjar dess jaktlust eller som använder denna motor till andra aktiviteter.

Mål

- Att bibehålla de mentala egenskaper som gör borderterriern till en duglig grythund och till en social väl fungerande hund
- Att antalet BPH-beskrivna hundar skall nå totalt minst 500
 - Tillräckligt underlag för 500-analys
- Att öka antalet grytprovade hundar per år
- Att minst en tredjedel av kullarna ska ha en eller två grytmeriterade föräldrar

Strategier

- Rekommendera uppfödare att vara väl förtrogen med rasstandarderna och med RAS-dokumentet
- Rekommendera uppfödare att ha besökt ett provgryt vid träning eller prov
- Publicera artiklar i BTB om borderterrierns temperament, samt relatera till dess ursprung som grythund
- Samverka med klubbar med regionalt väl spridd och lättillgänglig verksamhet kring träning, prov och jakt i gryt, t ex Svenska Grythundklubben, för att få till stånd ökade möjligheter för borderterrierägare att undersöka sina hundars lämplighet för grytarbete
- Uppmuntra kontaktpersonerna att lokalt arbeta för att få till stånd minst ett tillfälle till BPH per år, samt tillfälle att prova på gryt
- Synliggöra grytmeriter genom att de redovisas och påverkar kravnivån för exteriörmerit vid hänvisning av valpkullar
- Synliggöra grytjakt genom att publicera jaktprovsberättelser i BTB
- Verka för att borderterrierns ursprung och användningsområde som grythund återinförs i den svenska rasstandarderna

Exteriör

Nulägesbeskrivning

Rasstandarden beskriver en grythund som kunde följa en ryttare till häst. Den är mycket kortfattad, skriven med syfte på funktion och kan bara tolkas som författarna avsett om man är införstådd med de fysiska krav som ställs på en grythund för rävjakt som förflyttar sig själv till grytet genom att följa jaktsällskapet och foxhounds. Felen skall bedömas i förhållande till dess inverkan på hundens arbetsförmåga i gryt.

Fram till 2020 ingick följande beskrivning i rasstandarden:

Bakgrund/ändamål: Borderterrier kommer ursprungligen från dalgångarna i Cheviotbergen på gränsen mellan Skottland och England. Där har den funnits under lång tid och genom sin relativa isolering har rasen tidigt blivit mycket typfast. Borderterrier är främst en grythund som skulle kunna följa en jägare till häst och dessutom ha krafter kvar att gå i gryt. Rasen skulle således vara mycket rörlig och inte så stor att den inte med lätthet kunde gå i gryt. Därtill skulle den vara orädd för att klara sin uppgift mot räv och grävling. Borderterrier måste vara aktiv, stark och uthållig samt fördragsam mot andra hundar. Den skall ha i det närmaste vattentät päls. År 1921 erhöll rasen officiell status av engelska kennelklubben.

Uppförande/karaktär: Borderterriern är i allt väsentligt en grythund. Den skall förena rörlighet med jaktlust och ha uthållighet att följa en ryttare till häst.

Viktiga detaljer är sålunda t ex bröstkorgens omfång och form, käkar, tänder och bett, skuldrans konstruktion, pälskvalitet samt rastypiska rörelser. En borderterrier skall ha drive i steget och röra sig ledigt. Ett rastypiskt framställ med lång överarm och goda vinklar är viktigt för rörelseschemat. Bakstället skall vara välvinklat (men ej övervinklat), den engelska termen "racy" indikerar "byggd för snabbhet". För korrekt rastyp skall huvudet ha rätt proportioner.

Det finns en tendens till att helhetsintrycket störs av korta bröstkorgar samt omfångsrika eller rundade bröstkorgar. Man skall kunna nå runt bröstkorgen strax bakom skulderbladet med sina händer, "spanning".

Enligt rasstandarderna ska pälsen vara sträv och tät med tätt intilliggande underull, dvs en päls som värmer vid arbete i kallt eller vått och blåsigtt väder.

Rasstandarderna föreskriver också att huden ska vara tjock. I den traditionella tolkningen ingår också att den ska vara lös.

Pälsen och huden är viktiga för hundens funktion. Hunden skyddas i sitt arbete av en tjock lös hud och en tät päls som är av bra kvalitet i både underull och täckhår. På senare år har det blivit vanligt att visa hundarna i mycket kort päls på utställning, vilket försvårar bedömningen av pälskvaliteten och ökar den tjocka lösa hudens inverkan på silhuetten. Detta kan utgöra en risk för försämrade päls- och hudkvalitet på sikt.

Tassarna skall vara små med tjocka trampdynor. Tassarnas kvalitet är viktig för funktionen hos en aktiv hund.

De flesta borderterrier idag har rastypiskt huvud med korrekta detaljer. Med tanke på funktion och munhälsa är det viktigt att nospartiet är kraftigt och inte överdrivet kort. Önskvärda proportioner är 1:2 för nosparti:skalle.

Rasstandarden anger inga storleksmått förutom vikt och det nämnda "spanningmättet".

Vikten för hanar ligger ofta 1,5 – 2 kg över standardens mått. För tikar är motsvarande siffror 1 – 1,5 kg över standardens mått. Viktmässigt ligger alltså tikarna närmare rasstandarden.

Medelvikt	1983	1985	1999	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021
hanar	7,9	8,4	8,5	8,8	8,5	8,8	8,7	8,7	8,7	8,7	8,6	8,5
tikar	6,8	7,0	7,1	7,2	7,0	7,2	7,2	7,1	7,3	7,4	7,1	7,4

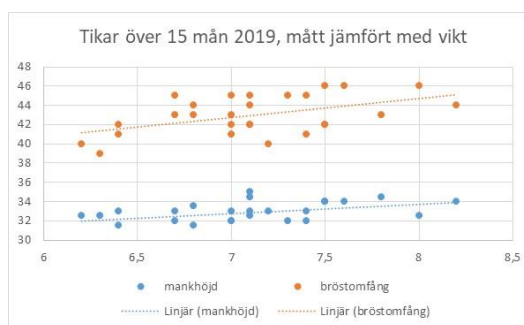
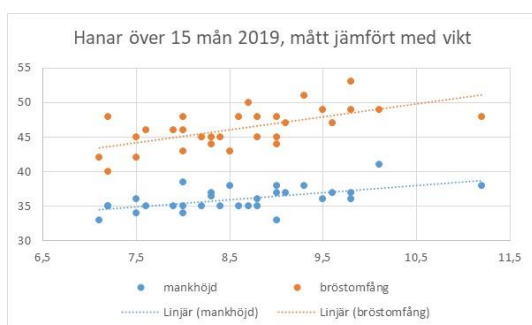
Medelvikt vid vägning på Årets Border för hundar över 15 månader där den siffran finns tillgänglig (avvikelser i urval 1983, 2005, 2007 och 2011)

Vägning genomförs ungefär vartannat år vid klubbens årliga utställning Årets Border, senast 2021. Vägningen är frivillig men en stor andel av de utställda hundarna brukar delta. Medelvikten har varit i stort sett stabil under en lång följd av år.

Vi ser standardens viktmått som ett mål att sikta mot, snarare än som en absolut viktgräns. Den funktionsrelaterade storlekskontrollen utgörs av spanning. Möjligheten att spanna hunden är inte enbart relaterad till vikten, utan till stor del även till bröstorgans form och omfång (se graf nedan med exempel på omfång jämfört med vikt).

Spanning utgör den funktionella storlekskontrollen

Källa: Mätning och vägning vid Årets Border 2019

En mer detaljerad genomgång av borderterrierns exteriör finns i det kompendium som togs fram till domarkonferensen 2014.

Mål

- Bibehålla borderterrierns konstruktion och rastypiska detaljer relaterat till dess ursprung som grythund
- Medelvikten hos borderterrier skall inte öka under de närmaste fem åren utan hellre närma sig rasstandardens angivelser
 - *Kommentar:* Funktionsrelaterad storlek bedöms med hjälp av spanning

Strategier

- Rekommendera uppfödare att vara väl förtrogen med rasstandarderna och RAS-dokumentet
- Återkommande publicera rasstandarderna i BTB
- Bjuda in rasspecialister att döma specialutställningen
- Informera vid domarkonferenser och liknande tillfällen samt i Borderterrierbladet och vid konferenser om betydelsen av rätt storlek, konstruktion, päls och övriga rastypiska detaljer
- Skapa fler tillfällen att informera om och diskutera viktiga rasdetaljer såsom bett, rörelser, pälskvalitet mm, t ex anordna utbildningstillfällen om exteriör
- Genomföra mätning och vägning av deltagande hundar på Årets Border vartannat år samt publicera resultatet av dessa

Sammanfattning

Läget i rasen är gott.

Borderterriern har funnits som enhetlig typ mycket länge, formad främst av praktiska krav från områdets ekonomi, natur och klimat.

Det har hela tiden funnits olika intresseinriktningar (t ex jakt). Aveln har dock skett och sker tvärs över populationen.

Borderterriern har ett grundmurat rykte som en frisk ras som ofta uppnår en ålder av 14-15 år. I hälsoenkäterna svarar de allra flesta att hunden har gott eller mycket gott allmäntillstånd.

En viktig egenskap för dess historiska jaktliga funktion var att den ansågs fördragsam med andra hundar. Skärpan tas bara fram vid verkligt behov, och hunden har god kontroll över sitt agerande även i starkt upphetsade situationer. MH- och BPH-diagrammen visar en kontaktvillig, social, och orädd hund.

Rasstandarden beskriver en grythund som kunde följa en ryttare till häst. Inom den korrekta rastypen godkänns ganska stora exteriöra variationer, "undertyper", som vi kan känna igen i både nytagna och mycket gamla foton.

Prioritering av viktiga kortsiktiga och långsiktiga mål

1. Borderterriern skall fortsatt vara mentalt och fysiskt sund samt jaktligt och exteriört fullgod
2. Den svenska populationen skall förvaltas så att importer är en möjlighet, inte en nödvändighet, i aveln
 - a. Aveln ska fortsatt ske tvärs över populationen oavsett olika intresseinriktningar
3. Förekomsten av hälsoproblem ska inte öka
 - a. CECS/PGSD, allergier/hud/mag-problem och mun/tandproblem är prioriterade

Plan för fortsatt arbete i klubben

Arbete enligt värdegrunden har visat sig effektivt. Strategierna bygger därför fortsatt i huvudsak på information och samverkan.

Länkar

BTS värdegrund https://31c1c49d-1ebc-401a-9685-c5e5402eebd4.filesusr.com/ugd/200f5e_35a3ba8bccdc4fdda183cfde8934b147.pdf

BTS avelsrekommendationer https://31c1c49d-1ebc-401a-9685-c5e5402eebd4.filesusr.com/ugd/200f5e_62f35403af704157a4a968840308119e.pdf

BPH 200-analys https://31c1c49d-1ebc-401a-9685-c5e5402eebd4.filesusr.com/ugd/200f5e_387b0afbb8544e7eb7cdf26d552e1532.pdf

BTS hälsoenkät 2020, analys https://31c1c49d-1ebc-401a-9685-c5e5402eebd4.filesusr.com/ugd/200f5e_5fe58c0e3f674098992cd422674ff91c.pdf

Dokumentet har utarbetats enligt följande:

- Hälsoenkät 2020
- Enkät riktad till ägare av krampande borderterrier 2015
- Raspresentation av Jayne Gillam vid domarkonferens 2014, genomgång av standarden med särskild vikt lagd på rasens ursprungliga användning
- Diskussion och arbete med utkast i avelskommittén 2021
- Referensgrupp
- Förslag RAS avelskommittén 2021
- Publicering av förslaget på BTS hemsida 2022-01-21
- Översikt över förslag till ändringar presenterat vid årsmöte 2022-02-19
- Beslut BTS styrelse 2022-03-25

Avelskommitté:

Åsa Sandberg
Anja Svensson
Helena Palm

Referensgrupp:

Birgitta Backlert
Marie Carlsson
Ulla Larsson
Tomas Larsson
Mari Lindström
Monica Vikner Stafberg
Bodil Västhide

CH Dronfield Berry, tik född 1947. Berry var både brittisk utställningschampion och innehavare av working certificate.

Foton:

S 1, 19 Mari Lindström

s 6 arkivbild av två tidiga engelska importörer

s 13, 17 Åsa Sandberg

s 21 Tomas Larsson

s 23 Stewart Golding

S 27, 29 Birgitta Backlert

s 28 Anne Roslin-Williams

S 30 Lillemor Böös

S 34 arkivbild av utställnings- och grytmeriterad borderterrier från 1900-talets mitt

Bilaga 1 SKK utlåtande RAS 3.0 2017

Undertecknad har på uppdrag av SKK/AK granskat Svenska Borderterriersällskapets avelsstrategi för Border Terrier.

Det förra RAS-dokumentet är daterat 2012. Den nya versionen av dokumentet har arbetats med under 2 år, och de ansvariga har bl a presenterat dokumentet på konferens, hemsida och klubbmöte. Klubbens medlemmar och uppfödare har haft möjlighet att komma med synpunkter under arbetets gång.

Några reflektioner:

- Målen och strategierna under populationsstorlek känns väl genomtänkta och lätta att följa upp, med undantag av "god effektiv population". Vad den effektiva populationen är i dagsläget framgår inte riktigt, inte heller vad som krävs för att anse att man uppfyller målet. Man kan även fundera på kravet "Inavelsgraden på valpkullen får ej överstiga 6,25%" som gäller för valphänvisning i förhållande till "låg genomsnittlig ökning av inavelsgrad" som står i RAS. Kanske ska man fundera på en formulering på kraven för valphänvisning som trycker på att klubben önskar en mycket lägre inavelsgrad än så.
- Under punkten mentalitet så visas tre stycken diagram, två för MH och ett för BPH. En förklarande text till dessa tre diagram hade underlättat för dem som inte är så vana vid att läsa dessa spindeldiagram.
Man konstaterar även att MH inte mäter jakt och lekfullhet som förväntat, men skriver ingenting om BPH förrän i målet om att antalet BPH-beskrivna hundar ska nå minst 200 hundar. En förklaring till varför BPH passar rasen bättre hade kunnat vara bra.
- Målet om medelvikten på rasen. Här borde det till en bättre strategi. Att mäta/väga deltagande hundar på Årets Border visar endast år vilket håll det går. En tydligare strategi för att uppnå målet på medelvikt behöver arbetas fram.

Sammanfattningsvis är detta ett mycket trevligt dokument, som verkligen ger intryck av att vara väl genomarbetat. Det märks tydligt att man är väl insatt i sin ras, och man har valt mål som är både möjliga att uppnå samt är av betydelse för rasen. Det framgår också tydligt på dokumentets första sida att detta är version 3 samt årtal för dokumentet vilket är bra.

Lycka till med ert fortsatta arbete med RAS.

Arboga 20171029

Maria Dahlberg

Kommentar: RAS 3.0 fastställdes av SKK 2017-11-0